

Dess underdel uttogs år 1870 genom dåvarande komminister C. J. Ljungströms försorg ur en bro på Stommens ägor och fördes samma år till trädgården. Överdelen hittades 1918 i grunden till en bakugn i en nu riven stuga i Stommens trädgård. Denna stuga, som förmodligen härrörde från början av 1800-talet, hade ursprungligen utgjort flygel till den nuvarande manbyggnaden.

Grovkornig, rödflammig granit. Höjd 1,60 m., bredd 0,63 m. Ristningsytan är vänd mot NNÖ.

Inskrift:

krrua : rpi : sti : fti : tusa : sun : s-n : pua : hiti : sti
 5 10 15 20 25 30

Gærva[rr](?) r[es]ti ste[n æ]fti[R] Tos[t]a(?), sun sinn. Þo[r]a(?) hæ[m]ti(?) ste[n].

»Gervar(?) reste stenen efter Toste(?), sin son. Tora(?) förde hit stenen.»

Till läsningen: Övre punkten i sk efter 21 **n** är avlång med lodrät riktning. Av 22 **s** finns endast toppen i behåll. R. 23 är förstörd, men då ordet, till vilket runan hör, med säkerhet är **sin**, kan den suppleras. 25 **p** är djup och tydlig. 26 **u** har rak hst och jämnt formad, böjd bst, nedre delen av bst är otydlig. Avståndet mellan 26 **u** och 27 **a** är förhållandevis stort, säkerligen avsiktligt, då här finns en förhöjning av kvarts i stenytan, som ristaren velat undvika. 27 **a** är tydlig. Torin har läst ordet **pesa**, vilket måste vara felaktigt. Mitt på 29 **i** finns en fördjupning, som tillkommit genom flagring. Efter 32–34 **sti** synas möjligen svaga spår av underdelen till en hst (**n**?). Stungna runor förekomma icke.

Runföljden i inskriftens första namn kan icke förenas med något tidigare känt namn. Huruvida namnet tillhört en man eller kvinna kan ej heller av sammanhanget avgöras. På grund av inskriftens bristfälliga ortografi överhuvud förefaller det icke orimligt, att somliga runor utelämnats eller möjligen kunna suppleras ur följande ord. Suppleras **-r** ur början av följande ord (jfr härtill liknande fall behandlade under Vg 7) erhålles ett namn *Gærvar* (m. el. f.?), på nordiskt område känt först från sena medeltida danska källor men belagt varken i fsv. el. fvn. Av Knudsen o. Kristensen sammanställes detta *Gærvar* med fty. *Gerwar*, *Gerwara*, mans- resp. kvinnonamn. Ett likaledes tänkbart *Gervarðr* finns endast i ett osäkert medeltida svenskt belägg samt ett danskt. Mindre betänkligt med hänsyn till frekvensen i fsv. vore mansnamnet *Ger(h)vatr*, se Sö 320. Jungner föreslår ett för övrigt okänt *Gyrva*. — Namnet på den döde sonen förefaller också ofullständigt vad stavningen beträffar. En tolkning *Tosti* synes ligga närmast till hands. Utelämnandet av **t** är en ovanlig företeelse i runinskrifter, men möjligen finns exempel på detta redan i samma inskrifts första namn, se ovan. Om *Tosti*, som förekommer även på Vg 87 och 171, se Sö 254 och Sm 15. R. 25–27 **pua** kan vara en onöjaktig ristning för *Þora*.

R. 28–31 **hiti** utgör pret.-formen av ett verb i den sats, som inledes med det föregående namnet *Þora*(?). Formellt kan detta verb vara något av de fsv. *hitta*, *hænda*, *hæmta*. Med hänsyn tagen till objektet i satsen, *sten*, synes det sistnämnda snarast vara att föredraga. Nasalen har av ristaren utelämnats även i det två gånger förekommande ordet *sten*. Uppgiften förefaller emellertid med hänsyn till stenens blygsamma yttre överraskande.

34. Mellby sn, Tolsgården.

Pl. 30.

Litteratur: T 48. P. A. Sæve, Berättelse 1863, s. 91 f. (ATA, tr. i ATS 3, 1873, s. 145); C. J. Ljungström, Brev 8/9 1870 t. B. E. Hildebrand, 15/10 s.å. t. VHAA (ATA), Kinnefjerdings och Kållands härader (1871), s. 56; O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 327; Handlingar 1934, 1936 i ATA.

Äldre avbildningar: Sæve, bläckteckning (i a.a.); Ljungström, blyertsteckning 1870 (ATA); Ljungström a.a. 1871; bläckteckning av okänd hand (ur Dybecks saml., ATA); O. Erlandsson, träsnitt (i T 48).

Fig. 46. Vg 34. Mellby sn, Tolsgården. Efter teckning av Säve.

ett gårde c:a 100 m. SÖ om sin nuvarande plats, varifrån de slutligen genom dåvarande komminister C. J. Ljungströms försorg 1870 förts till Tolsgårdens trädgård.

C:a 25 m. SÖ om Dåljebro finns en delvis bevarad domarring, c:a 15 m. i diam., bestående av 9 ned-sänkta stenar.

Grovkornig, rödflammig granit med benägenhet att spricka. De hoppassade styckenas sammanlagda längd (utefter ristningsytan) 1,60 m., stenens största bredd 1,09 m. Ristningen är anbragt på ena kantsidan, nu vänd åt NV. Denna sidas bredd är 0,36 m.

Inskrift:

× **ahmutr** × **rispi** × **stin** × **e** ...
 5 10 15

Agmundr resti sten æ[ftiR] ...

»Agmund reste stenen efter ...»

Till läsningen: I sk efter 11 i är högra nedre linjen borta genom flagring. 16 e är tydligt stungen.

Agmundr förekommer i ytterligare två västgötainskrifter, Vg 150 och 178; namnet är även känt från sex andra svenska runinskrifter: Sö 144 och 170, U 656, 682, 1097, Ög 224. Enligt Lundgren o. Brate är det »rätt vanligt», tillhör enligt Lind »de mäst använda, i synnerhet i Norge». Knudsen o. Kristensen anser det i denna form »ikke overleveret i Dansk, men kan tidligt være assimileret til *Amund*». *Amundr* är en sidoförm liksom motsvarande svagform *Amundi*. Särskilt den sistnämnda är ytterst vanlig över hela det nordiska området.

Otterstads sn, Lund.

Vid lägenheten Lund i Otterstads sn finns en sentida runinskrift inhuggen i urberget omedelbart intill man-gårdsbyggnaden. Inskriften lyder: **lohan friftrik**.

35. Otterstads sn, Läckö.

Pl. 29.

Litteratur: B 991, L 1362, T 24. J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 45; A. P. Luth, De Leckœa (1734), p. 5; Carl Linnæus, Wästgöta-Resa (1747), s. 53 (nytryck 1928, s. 58); P. Tham, Egna Manuscripter och Siöborgs Resor, s. 119 (ATA); P. E. Lindskog, En kortt beskrifning om Skara stift 3 (1814), s. 171; P. A. Säve, Berättelse 1862, s. 197 (ATA, tr. i ATS 2, 1869, s. 150); C. J. Ljungström, Brev ³⁰/₁₀ 1867 t. B. E. Hildebrand (ATA), Kinnefjerdings och Kållands härader (1871) s. 60; O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 332; H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), passim.

Äldre avbildningar: E. Brenner, bläckteckning 1669 (i KB F m 27, s. 23), renritning 1670 (i KB F l 4 c, s. 57); J. Hadorph och P. Törnwall, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 991); Tham, bläckteckning (i a. a., ATA); Säve, bläckteckning (i a. a.); O. Erlandsson, träsnitt (i T 24).